

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گروه ماه تابان¹

خانم محمدی²

آسیب شناسی - رفتارهای جنسی فرزندان در خانواده

چکیده

با توجه به مشکلات جنسی که جوانان یا نوجوانان ما دارند نباید مقصراصلی را جوان گرفت بلکه آن جوان تربیت جنسی‌اش از دوران کودکی در خانواده بوده و شکل گرفته و به اینجا رسیده، ریشه‌ی اصلی مشکلات روحی که برای انسان در بزرگسالی به وجود می‌آید از کودکی او نشأت می‌گیرد بنابراین لازم است خانواده‌ها بدانند که تربیت نادرست آن‌ها چه پیامدهایی برای فرزندانشان دارد که یکی از مراحل تربیت، توجه به اختلالات جنسی فرزندان است در مقاله حاضر سعی شده به بررسی اهداف تربیت جنسی و بیان تعریف رفتار نابه‌هنجار جنسی و عوامل آن و معرفی چند نمونه نابه‌هنجاری جنسی این آشنایی و آگاهی را به خانواده‌ها بدهیم که به این موضوع اهمیت بدهند و به راحتی از کنار آن عبور نکنند.

واژگان کلیدی: جنسی، خانواده، تربیت، رفتار

¹ . طلبه های سطح 2، حوزه علمیه جلالیه معصومیه آستانه اشرفیه، خانم ها ، الهام حقگو، ثریا نوروزی ، فاطمه دلسوز و کبری یحیی نژاد
² . استاد و مسئول پژوهش حوزه جلالیه معصومیه آستانه اشرفیه

خانواده باید سعی کند با شناخت مراحل رشد جنسی فرزندان واقعیت‌های ظریف و آداب تربیتی مرسوم فرهنگ و جامعه‌ی خود را، به فرزندان منتقل کنند. مادر و پدر نقش مؤثری در پرورش رفتارهای جنسی سالم فرزندان‌شان دارند، در جامعه‌ی ما که خانواده در ارجعیت قرار دارد و اکثریت جامعه را خانواده‌های مذهبی پوشش داده‌اند باید به نسبت دیگر جوامع که اعتقاداتشان با ما فرق دارد اطلاعات درست‌تری از تربیت جنسی از منظر قرآن و روایات داشته باشیم. علت بروز رفتارهای جنسی نادرست فرزندان در خانواده چیست؟ والدین و مراقبین نزدیک کودکان می‌توانند با برقراری رابطه‌ای دوستانه همراه با اعتماد و احترام، درباره‌ی مسائل و موضوعات مختلف، از جمله امور جنسی اطلاعات و آگاهی‌های لازم و صحیح به آن‌ها بدهند. اگر پدر و مادر بتوانند به سؤال‌ها و کنجکاوی‌های جنسی فرزندان پاسخ‌های درست و به جا بدهند می‌توانند مانع از انحراف فکری، آسیب جنسی و مخفی کاری آنان شوند. با پیشرفت زمان و مطالعه‌ی آثار پژوهشگران و روانشناسان به این نتیجه می‌رسیم که آن‌ها هم تا حدودی به این قضیه اذعان دارند که بخش عمده نابه‌هنجاری‌های جنسی فرزندان به روش نادرست تربیت خانواده برمی‌گردد. در این پژوهش با بررسی آیات و روایات درمورد موضوع پژوهش به بررسی رفتارهای نابه‌هنجار جنسی و عوامل آن می‌پردازیم.

مفهوم جنسیت

انسان‌ها مانند دیگر حیوانات از دو جنس مخالف تشکیل شده‌اند. این دو جنس تفاوت‌های زیادی چه از نظر فیزیکی یا روان‌شناختی با هم دارند همین تفاوت‌ها باعث این شده که بتوانند مکمل یکدیگر باشند.

زیست‌شناسان عقیده دارند که زن و مرد با یکدیگر تفاوت‌های بنیادی دارند بدین معنا که تفاوت‌ها در درجه اول «ارثی» اند نه «محیطی». آن‌ها معتقدند که هر سلول بدن زن با هر سلول بدن مرد تفاوت دارد و قبل از آن‌که به دنیا بیایند و تحت تاثیر نفوذهای اجتماعی قرار گیرند کاملاً از یکدیگر تمایز پیدا می‌کنند و برای زن یا مرد شدن آماده می‌شوند. هورمون‌های جنسی متفاوتی در دختر و پسر وجود دارند (آندروژن در پسرها و استروژن در دخترها) که باعث ایجاد تفاوت‌های جنسیتی در دو جنس می‌شوند. فعالیت‌های هورمون‌های جنسی در زمان بلوغ افراد تشدید می‌شود و ویژگی‌های جنسی ثانویه را در زن و مرد ایجاد می‌کند. به این ترتیب که ترشح تستسترون در مردان باعث رشد اندام‌های تناسلی تغییر شکل بدن پهن شدن شانه‌ها و رشد قفسه سینه تغییر در رویش مو در سرو بدن رشد حنجره و تارهای صوتی و بم شدن صدا و افزایش میل جنسی و... است. هورمون‌های استروژن و پروژسترون در زنان نیز علاوه بر ایجاد ویژگی‌های جنسی ثانوی به طور متناوب باعث آمادگی رحم برای بارداری می‌شوند و دوره ماهانه جنسی را تنظیم می‌کنند. ویژگی‌های جنسی ثانویه‌ای که توسط استروژن‌ها در دوره بلوغ در دختران ایجاد می‌شوند عبارتند از: رشد سینه‌ها و لگن و رحم و ذخیره چربی در نواحی مختلف بدن و.¹

1. فقیهی، علی نقی، تربیت جنسی، چاپ اول، قم: دارالحدیث، 1387، ص 14

غریزه جنسی

یکی از ابعاد مهم وجودی زن و مرد جنبه جنسی و شهوانی است که به صورت غریزه‌ای بسیار قوی در آن‌ها قرار داده شده است.¹ این غریزه نه تنها در انسان بلکه در سایر موجودات زنده وجود دارد با این تفاوت که حیوانات آن را برای تولید مثل خود بکار می‌گیرند ولی انسان‌ها شاید فقط برای معدود دفعاتی برای تولید مثل بکار گیرند. غریزه جنسی در هر شخصی وجود دارد و اگر کسی بگوید که من ندارم حتما بیمار است. ناخودآگاه همه‌ی انسان‌ها به دنبال پاسخ دادن به این نیاز هستند اما باید در مسیر صحیح باشد و اگر به صورت نا صحیح ارضا شود باعث آسیب به خود فرد و خانواده و جامعه می‌شود.

نیازهای انسان‌ها به دو نوع تقسیم می‌شود نیازهای آشکار و نیازهای نهان یا پنهان غریزه جنسی در مردان از نیازهای بارز یا آشکار آن‌ها می‌باشد و در عوض حس خودنمایی و ظاهر آرایبی از نیازهای نهان آن‌ها. این در حالیست که میل جنسی در زنان از نیازهای نهان و میل به خودنمایی از نیازهای آشکار آن‌ها به شمار می‌رود. اما وجه مشترک این دو گروه اینست که هر دوی آن‌ها چه زن و چه مرد هر دو نیاز را دارا می‌باشند.²

غریزه جنسی از دیدگاه اسلام، یکی از بزرگترین نعمت‌های الهی و حکیمانه‌ترین وسیله‌ای است که تداوم زندگی بشر و بقای نوع انسانی را تضمین می‌کند. اسلام نه تنها میان «معنویت» و «بهره‌مندی از لذات جنسی» منافاتی نمی‌بیند، بلکه بهره‌مندی مشروع از این غریزه را شرط تکامل معنوی انسان و یکی از بهترین اسباب و وسایل وصول به سعادت واقعی می‌داند.³ به تعبیر زیبای مولوی:

چون عدو نبود جهاد آمد محال	شهوت نبود، نباشد امثال
صبر نبود چون نباشد میل تو	خصم چون نبود، چه حاجت خیل تو؟
هین مکن خود را خصی، رهبا مشو	زانکه عفت، هست شهوت را گرو
بی هوا، نهی از هوا ممکن نبود	غازی بر مردگان نتوان نمود

تربیت جنسی

تعاریف بسیاری در زمینه تربیت جنسی وجود دارد که بهترین آن‌ها این تعریف است: «فرد در دوره‌های رشد کودکی، نوجوانی و جوانی، به گونه‌ای پرورده شود و آموزش ببیند که با جنسیت خود آشنا گردد و آن را بپذیرد؛ قردان وجود خویش باشد و به آن افتخار کند؛ نقش مذکر یا مؤنث بودن از لحاظ اجتماعی را یا بگیرد؛ و احکام و

¹ . فقیهی، علی نقی، تربیت جنسی، چاپ اول، قم: دارالحدیث، 1387، ص 15

² . ضیائی، مهدی، فرهنگ زناشویی، چاپ سوم، قم: انتشارات عصر جوان، 1387، ص 33

³ . حسین شریفی، احمد، آیین زندگی (اخلاق کاربردی)، چاپ دوم، قم: دفتر نشر معارف، 1390، ص 164

آداب دینی در ارتباط با مسائل جنسی مربوط به خود و روابط با همجنس و جنس مخالف را فرا گیرد؛ آمادگی روانی برای ازدواج و تشکیل خانواده را پیدا کند؛ با مسائل مربوط به زندگی خانوادگی و روابط با همسر آشنا گردد و در سایه آن، به آرامش برسد؛ به گونه‌ای توانمند شود که عواطف و فعالیت‌های جنسی خویش را در جهت قرب الی الله و جلب خشنودی خداوند، به کار گیرد»¹

اهداف تربیت جنسی

هر عملی دارای اهدافی است. تربیت جنسی نیز به عنوان زیر شاخه‌ای از تعلیم و تربیت باید هدفی را دنبال کند. هدف نهایی از تربیت جنسی قرب الی الله و رسیدن به کمال مطلق و خشنودی خداوند است. به همین دلیل، باید تربیت جنسی در همین راستا دارای مبانی، اصول و روش‌ها و عملکردهایی باشد که خداوند متعال از یک انسان انتظار دارد. هر انسانی، با توجه به شرایط محیطی، اجتماعی، اقتصادی و خانوادگی، فعالیت‌ها و استعدادهايش را به گونه‌ای تنظیم می‌کند که خود را به این هدف عالی نزدیکتر کند، اما برای رسیدن به این هدف می‌توان اهداف واسطه‌ای دیگر نیز در نظر گرفت.

1- به وجود آوردن شرایط مناسب برای رشد سالم جنسی

یکی از اهداف مهم تربیت جنسی این است که رشد جنسی کودکان، در شرایطی سالم و طبیعی و به دور از هرگونه نارسائی‌ها، بلوغ زودرس و سایر انحرافات جنسی انجام گیرد. کودک باید همواره در شرایطی آرام و بدون استرس و اضطراب و مشغولیت‌های جنسی مراحل رشد خود را سپری کند تا بتواند در سنین نوجوانی رشدی مطلوب و طبیعی داشته باشد. اگر کودک در سنین خردسالی نتواند رشد جنسی قابل قبولی داشته باشد، انحرافات جنسی خود را به دوره‌ی جوانی و بزرگسالی خواهد رساند. او در بزرگسالی نمی‌تواند نقش پدر و مادری خود را به خوبی ایفا کند و مسلماً خانواده‌ای نامطلوب خواهد داشت.²

2- شناخت و انتظار درست از هویت جنسی

تربیت صحیح جنسی، باعث به وجود آمدن آگاهی صحیح و داشتن توقعات بجا از هویت جنسی کودکان است. این آگاهی صحیح می‌تواند با توانایی‌های جنسی مطابقت کامل داشته باشد. این هدف باید در دوره‌ی کودکی و نوجوانی برآورده شود، ات فرد در سنین بزرگسالی بتواند مسئولیت‌های خود را مناسب با جنسیتش انجام دهد.³

¹ . www.rasekhoon.net

² . همان

³ . همان

5- مصافحه مرد با زن

رسول اکرم ﷺ میفرمایند:

مَنْ صَافَحَ امْرَأَةً تُحْرِمُ عَلَيْهِ فَقَدْ بَاءَ بِسَخَطٍ مِنَ اللَّهِ وَ مَنْ التَزَّمَ امْرَأَةً حَرَامًا شُقِرَ قُرْنٌ فِي سِلْسِلَةٍ مِنَ نَارٍ مَعَ الشَّيْطَانِ، فَيَقْدَفَانِ فِي النَّارِ.¹

کسی که با زن نامحرم مصافحه کند، به غضب الهی گرفتار می‌شود و کسی که با زنی به طور حرام، ارتباط برقرار کند، با شیطان در غل و زنجیر آتشین، به جهنم پرتاب می‌شوند.

6- مالش مرد به زن

مالش به جنس مخالف از روی لباس نیز از نابهنجاری‌های جنسی است. در نامه‌ای که به امام رضا (ع) نوشته شد آمده است که: مردی، از روی لباس‌هایشان به زنی می‌مالد و تحریک می‌شود و جنب می‌گردد. آیا این از حد است؟ فراتر است؟ امام در پاسخ می‌نویسد: «از آن حد، فراتر و قبیحتر است؛ زیرا این کار را با زن اجنبی انجام داده است».²

7- تشابه به جنس مخالف

از جمله رفتارهای نابهنجار جنسی این است که بعضی از مردان و زنانی، تمایل دارند که نقش جنسی جنس مخالف خود را داشته باشند. از این رو خودشان را شبیه جنس مخالف در می‌آورند، مثلاً مرد، لباس زنانه می‌پوشد و زن لباس مردانه و از این طریق، تحریک می‌شوند. در این نابهنجاری مرد، تمایل دارد که مفعول واقع شود و زن، تمایل دارد فاعل باشد. همچنین مواردی که با خیال و تصوّر لباس جنس مخالف فرد تحریک می‌شود و در خیالش به لذت جنسی می‌رسد. مردانی که خود را همانند زنان آرایش می‌کنند، نیز از همین گروه‌اند.

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند:

لَعَنَ اللَّهُ وَأَمَّنَتِ الْمَلَائِكَةُ عَلَى رَجُلٍ تَأَنَّثَ وَامْرَأَةٍ تَذَكَّرَتْ.³

خداوند و ملائکه، لعنت کنند مردی را که نقش زنانه به خود بگیرد و زنی که نقش مردانه ایفا کند.

¹ .همان ، ص 332

² .همان ، ص 333

³ . همان، ص 335

8- حیوان بازی (آمیزش با حیوان)

یکی دیگر از انواع نابه‌هنجاری جنسی حیوان بازی یا آمیزش با حیوانات است.

رسول اکرم ﷺ می‌فرمایند:

مَلْعُنٌ مَّنْ نَّكَحَ بَهِيمَةً¹

هر فردی که با حیوانی آمیزش کند، مورد لعن خداوند متعال است.

9- آزارگری جنسی

در اسلام رفتار جنسی که باعث آزار همسر شود جایز نیست؛ زیرا هم هر دو طرف باید از این رابطه لذت ببرند هم اینکه مرد نباید با خشونت با همسر خود برخورد کند تا نیاز خود را برآورده کند. کانون اصلی این نابه‌هنجاری جنسی اعمالی است که شخص با انجام دادن آنه از رنج روانی یا جسمی قربانی خود، برانگیختگی جنسی به دست می‌آورد. برخی از مبتلایان به این نابه‌هنجاری جنسی، از خیال پردازی‌های آزارگرانه خود که ممکن است فقط در جریان فعالیت جنسی و نه در دیگر زمینه‌ها به آن متوسل شوند، در رنج باشند.²

10- آزارخواهی جنسی

ویژگی اصلی این اختلال، میل شدید به تحقیر شدن، کتک خوردن، به بند کشیده شدن و رنج بردن به گونه‌ای دیگری است. برخی افراد از خیال‌پردازی‌های آزارخواهانه خود که ممکن است فقط در جریان آمیزش جنسی یا استمناء، به آن‌ها متوسل شوند، در رنجاند. برخی افراد، امیال جنسی آزارخواهانه را خودشان یا از شریک جنسی خواسته شوند، عبارتند از: مهار کردن (به بند کشیدن)، بستن چشم، لگدمال کردن، سیلی زدن، تازیانه زدن، کتک زدن، دادن شوک الکتریکی، بریدن، زخمی کردن، خراشیدن، و تحقیر کردن (مانند ادرار یا مدفوع کردن شریک جنسی، روی او.....)³

¹. همان، ص 337

². همان، ص 339

³. همان، ص 341

11 - یادگار پرستی

داشتن یادگار، به معنای آن است که فرد، از طریق یک موضوع بیجان، تحریک جنسی می‌شود.

12 - بچه بازی

بچه‌بازی هم مانند دیگر صورتهای نابهنجاریهای جنسی در اسلام حرام و از گناهان کبیره است.

13 - نمایشگری

نشان دادن عورت خود به دیگران در اماکن عمومی مثل : قطار، خیابان، استخر....

نتیجه گیری

فراگیری مسائل جنسی در بیرون از خانواده با از بین رفتن هنجارهایی چون عفت و حیا، باعث بی قیدی فرزندان می شود و فرمانبری و اطاعت کردن از والدین را از بین می برد و این باعث محرومیت خانواده از اقتدار اخلاقی می شود، چه خوب است پدر و مادر با فراگیری آموزش های لازم تربیت فرزند اسلامی به با کیفیت تر شدن اخلاق و رفتار خانواده کمک کنند تا از بروز چنین مشکلاتی جلوگیری کنند.

فهرست منابع

1. قرآن کریم
2. نهج البلاغه
3. بیابانگرد، اسماعیل، روانشناسی نوجوانان، چاپ هشتم، تهران: نشر فرهنگ اسلامی، 1383
4. پیام آزادی، حدیث تربیت، تهران: چاپخانه طلوع آزادی، 1361
5. جباران، محمد رضا، درسنامه علم اخلاق جلد دو، چاپ اول، قم: مرکز نشر هاجر، 1383
6. حجتی، دکتر سید محمد باقر، اسلام و تعلیم و تربیت، بی جا: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، بی تا
7. حسین شریفی، احمد، آیین زندگی (اخلاق کاربردی)، چاپ دوم، قم: دفتر نشر معارف، 1390
8. حسینی، داوود، روابط سالم در خانواده، چاپ دهم، قم: مؤسسه بوستان کتاب، 1382
9. سیاسی، علی اکبر، نظریه‌های شخصیت، چاپ چهارم، تهران: مؤسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران، 1370
10. ضیائی، مهدی، فرهنگ زناشویی، چاپ سوم، قم: انتشارات عصر جوان، 1387
11. فقیهی، علی نقی، تربیت جنسی، چاپ اول، قم: دارالحدیث، 1387
12. میرزاییگی، حسنعلی، نقش خانواده در تربیت دختران موفق، چاپ سوم، تهران: مؤسسه نشر آواتین، 1390